

ριστύλου ἔχουσιν ὀλίγας ἐπιχρυσώσεις· ἡ δὲ στέγη, κεκαλυμμένη πρὸς τὸ παρὸν διὰ συνήθων κεραμίδων, θέλει κατακαλυφθῇ διὰ καλυπτῆρων κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον κατεσκευασμένων.

Τὰ περὶ τὰς ἀπεικονίσματα περιέχουσιν ἐν μὲν τῷ 374 φύλλῳ τὰ σχέδια τοῦ ἰσογείου καὶ τοῦ ἄνω θαπέδου· ἐν δὲ τῷ 375 τὴν κατὰ μέτωπον πρόσοψιν τοῦ οἰκοδομήματος· ἐν δὲ τῷ 376 καὶ τῷ 377 διατομὰς, καὶ ἐν τῷ 378 μερικὰς ἀπόψεις τῶν ἐν ταῖς αἰθούσαις τῶν παραδόσεων καθεδρῶν καὶ θρανίων.

Φ. ΣΤΑΟΥΦΦΕΡΤ.

(Ἐν τῇ γενικῇ ἀρχιτεκτονικῇ ἐφημερίδι τοῦ ἔτους 1851.)

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.)

Φ. ΟΙ.

Η ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΗΣ ΘΕΩΡΙΑ

ΤΟΥ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ (*).

I.

Κοινῶς πιστεύεται ὅτι ἅπας ὁ νεώτερος διανοητικὸς, κοινωνικὸς καὶ ἠθικὸς βίος ἀνέβλυσεν ἐκ τριῶν μεγάλων πηγῶν· τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ, τῆς Χριστιανικῆς φιλοσοφίας. Καὶ τῷ ὄντι ὁ καθ' ἡμᾶς πολιτισμὸς πρὸς μὲν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἔλαβε τὴν ἰσχυρὰν ἐκείνην τῆς φρενὸς καὶ τῆς ψυχῆς φύσιν, ἣτις οὐ μόνον ἀνεξάντλητος εἶναι ἀλλὰ καὶ ἀδιαλείπτως προάγεται καὶ ἀκμάζει· παρὰ δὲ τῆς Ῥώμης ἐδιδάχθη τοὺς νόμους, οἵτινες, ἀδικόπως τελειούμενοι, ρυθμίζουσι τὰς κοινωνικὰς αὐτοῦ σχέσεις· διὰ δὲ τοῦ Χριστιανισμοῦ καθυπεβλήθη εἰς τοὺς ἀκραφνεστάτους ἠθικοὺς καὶ θρησκευτικοὺς θεσμούς. Ἐκ δὲ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἄλλοτε κεχωρισμένων ἀπ' ἀλλήλων τούτων στοιχείων ἐδημιουργήθη νέος τις κόσμος, ὃν ἐφάντασθησαν μὲν εὐγενεῖς τινες ψυχαὶ τῆς ἀρχαιότητος, ἀλλ' οὐδέποτε ἠξιώθησαν νὰ ἴδωσι πραγματούμενον.

Ἡ ἀλήθεια αὕτη ὁμολογεῖται νῦν παρὰ πάντων· ἀλλὰ συμβαίνει εἰς αὐτὴν ὅ,τι εἰς πολλὰς ἀναμφισβήτητους ἀληθείας· οἱ ἄνθρωποι παραδέχονται αὐτὰς χωρὶς νὰ ὠφελῶνται ἐξ αὐτῶν ὅσον ἔδει. Ἴνα δὲ περιορισθῶμεν ἐνταῦθα εἰς μόνην τὴν φιλοσοφίαν τοῦ δικαίου, πολλὰ καὶ τῶν περὶ αὐτῆς συζητήσεων, αἱ-

τινες ἐνησχόλησαν ἐπὶ χρόνον μακρὸν τὰ δαιμονιώτερα τῶν νεωτέρων πνευμάτων, ἐφθασαν ἐπὶ τέλους εἰς συμπεράσματα τὰ ὅποια ἀπ' αἰῶνος ὑπάρχουσιν ἀποτεταμιευμένα ἐν ταῖς σοφαῖς δέλτοις τῶν μεγάλων ἀναδόχων τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ.

Ὅτε ὁ Καῖσαρ Βεκαρίας, πρὸ μιᾶς ἑκατονταετηρίδος, ἡρώτα τίνι δικαίωματι ἡ πολιτεία ἐπιβάλλει τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, οὐδόλως ὑπέθετεν ὅτι ἡ ἐρώτησις αὕτη ἔμελλε νὰ παρκαγῇ ἑτέραν ἀπορίαν· τίνι δικαίωματι ἡ πολιτεία ἐπιβάλλει πᾶσαν ποινὴν· οἱ δὲ διάδοχοι αὐτοῦ ποινικολόγοι καὶ φιλόσοφοι ἡγωνίσθησαν νὰ λύσωσι ποικίλως τὸ ζήτημα, ὡς ἂν, εἰς γωνίαν τινὰ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Πλάτωνος, μὴ ὑπῆρχε θεωρία περὶ ποινῆς, αὕτη περίπου αὕτη, ἦν σήμερον κοινῶς οἱ πλείστοι τῶν καθ' ἡμᾶς διδασκάλων παραδέχονται.

Ἄν προτιθέμεθα νὰ ἀναλύσωμεν ἐνταῦθα πάσας τὰς τῶν νεωτέρων περὶ ποινῆς θεωρίας, τὰς ἀπολύτους, τὰς σχετικὰς, τὰς μικτάς. Πᾶς σχεδὸν ὁ περὶ ποινῆς γράψας, ἀνέπλασεν ἰδίαν περὶ αὐτῆς θεωρίαν, τινὲς δὲ, ὡς ὁ Ἐγκεκαὶ ἄλλοι, ἀλληλοδιαδόχως πλείστας ἡσπάσθησαν καὶ ἀπέρριψαν. Πρὸς τὸν σκοπὸν ἂν θηρεύομεν ἀρκεῖ νὰ συγκεφαλαιώσωμεν τὰς διαφοροὺς ταύτας δοξασίας καὶ δι' ἀντιπαραθέσεως νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ τελειότατον αὐτῶν συμπέρασμα. Ἡ ποικιλία ἐκείνη τῶν δοξασιῶν ἐκπηγάζει ἐκ τῆς διαφοροῦ ἀρχῆς ἐξ ἧς οἱ γράφοντες ἀρύονται τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς πολιτείας. Ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη ποινῆς, οὐδεὶς ἀμφισβάζει. Ἀλλ' ἡ ποινὴ ἀπορρέει· ἢ ἀπὸ τῆς ἀπολύτου δικαιοσύνης ἢ ἡ πολιτείας, διὰ συμβάσεως καὶ πρὸς ὠφέλειαν καὶ ἀσφάλειαν αὐτῆς, ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο; Ἐὰν διὰ συμβάσεως καὶ πρὸς ἰδίαν ἀσφάλειαν, ἡ ποινὴ βεβαίως ἐπιτρέπεται, ἀλλὰ

Non omne quod licet honestum est,

ἡ ποινὴ τότε δὲν ἔχει ἱερὸν τινα χαρακτῆρα. Ἡ πολιτεία δὲν δύναται νὰ τιμωρήσῃ εἰμὴ διότι ὀφείλει νὰ πράξῃ τοῦτο· τὸ δὲ τοιοῦτον αὐτῆς καθήκον εἶναι συνάμα καὶ τὸ ἱερώτερον δικαίωμα· ἄλλως ἢ θελὲν ἀπορρέει ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτῆς, ἡ δὲ τοιαύτη ποινὴ οὐδεμίαν παράγει ὠφέλειαν, οὔτε ἐν τῇ συνειδήσει τῆς κοινωνίας, οὔτε ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ τιμωρουμένου. Ἡ ποινὴ λοιπὸν ἀπορρέει, πρέπει νὰ ἀπορρέῃ ἐκ τῆς δικαιοσύνης· ἀλλὰ πῶς; ποικιλία πάλιν γνωμῶν καὶ θεωριῶν, ὧν δίδομεν ἐνταῦθα ἀπλῶς τὸ συμπέρασμα.

Ἀρετὴ καὶ κακία, ἄνευ διακρίσεως καλοῦ καὶ κακοῦ, δὲν ὑπάρχει· ἡ δὲ διακρίσις αὕτη τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ ἐγκείται ἐν πάσῃ πλήρει καὶ ἀνεπηρέαστῳ συνειδήσει. Ὁ ἄνθρωπος ἐξάνίσταται ἐνώπιον διαπραχθέντος φόνου, οὐχὶ διότι φοβεῖται μὴ καὶ αὐτὸς φονευθῇ, οὐχὶ ἕνεκα συμφέροντος·

(*) ΣΗΜ. ΠΑΝΔ. Ἡ ἀνωτέρω πραγματεία ὑπεβλήθη εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου ὑπὸ τοῦ Κ. Ἀν. Παπαρρηγόπουλου ὡς ἐναίσιμος ἡ ἀπορριπτήριος διατριβή (Thèse), κατὰ τὸ τέλος τῶν σπουδῶν αὐτοῦ, ὅτε ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τὰ νομικά. Ὁ Κ. Α. Παπαρρηγόπουλος ἐγένετο, εἰ καὶ νέος, πρὸ πολλοῦ γνωστὸς εἰς τὸ κοινὸν τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς περὶ τῶν καθολικῶν τοῦ ἀνθρώπου ὡς χριστιανοῦ καὶ ὡς πολίτου πραγματείας, τὴν ὅποιαν συγγράφας ἐνέκρησε κατὰ τὸ Νικομήτειον διαγώνισμα.

ἀλλὰ διότι συναισθάνεται ἐνδομύχως ὅτι ὁ φόνος προσβάλλει τὰ ἱερώτερα δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι εἶναι ἐσχάτη ἀδικία. Ἀπόδειξις δὲ τούτου, ὅτι δὲν ἀγανακτοῦμεν μόνον ὅταν παροῦσα ἡ ἀδικία προσβάλλει ἀμέσως τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου κρίνομεν ἄξιον στεφάνου μὲν τὸν ἐνάρτεον, κατακρίσεως δὲ τὸν μοχθηρόν. Ἡ ψυχὴ ἡμῶν φρίττει εἰσέτι ἀκούουσα τὸ ἐγκλημα τοῦ Ἐφιάλτου καὶ τὰς κακουργίας τοῦ Νέρωνος, ἐνθουσιᾷ δὲ ἀφορῶσα εἰς τὴν ἀρετὴν τοῦ Σωκράτους καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῶν περὶ τὸν Λεωνίδα.

Ἡ ἀρετὴ λοιπὸν καὶ ἡ κακία ὑποθέτει διάκρισιν καλοῦ καὶ κακοῦ· πᾶν ὅ,τι συμβαίνει ἄνευ τῆς διακρίσεως ταύτης εἶναι γεγονὸς τυχαῖον. Οἱ παῖδες καὶ οἱ παράφρονες οὐδὲν κοινὸν ἔχουσι πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἐμφύτου ἐκείνου αἰσθήματος τοῦ ἀφηρημένως ἀνταμείδοντος ἢ τιμωροῦντος πᾶσαν καλὴν ἢ κακὴν πράξιν, στηρίζεται τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν. Ἡ ἀρετὴ συνδέεται μετὰ τοῦ φυσικοῦ δικαιώματος τῆς ἀμοιβῆς· ἡ κακία μετὰ τοῦ φυσικοῦ δικαιώματος τοῦ τιμωρεῖν ἢ μᾶλλον μετὰ τοῦ φυσικοῦ δικαιώματος τοῦ τιμωρεῖσθαι. Διότι ὁ ἐνοχος ὅστις ἐννοεῖ τὸ μέγεθος τοῦ ἐγκλήματος καὶ αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην ἐξιλεώσεως πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν δικαιοσύνην, πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ τοὺς νόμους, οὗτος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ ποινὴν συνεπαγομένην τὴν ἐξιλέωσιν ταύτην.

Ὁ πρῶτος καὶ μέγιστος νόμος εἶναι ἡ τήρησις τῆς ἠθικῆς καὶ πρὸ πάντων τοῦ μέρους τῆς ἠθικῆς τοῦ ἀναφερομένου πρὸς τὴν κοινωνίαν, ἡ τήρησις τῆς δικαιοσύνης· ἀλλ' ἡ παράθεσις τίκτει τὸν δευτέρον καὶ οὐχ ἥττον μέγαν νόμον, τοῦ νὰ ἐκπλύνωμεν τὸ ἁμάρτημα, νὰ ἐξιλεώσωμεν τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν δικαιοσύνην διὰ τῆς ποινῆς.

Εἰς μάτην ζητήσωμεν τὴν δικαιολογικὴν βασιν τῆς ποινῆς εἰς τὸ συμφέρον· δὲν φοβεῖται ἡ κοινωνία τὸν κακοῦργον γοσοῦτον ὅσον περιφρονεῖ αὐτόν· τὴν δὲ περιφρόνησιν ταύτην οὐδὲ τὰ πολυτιμότερα συμφέροντα ἰσχύουσι πολλάκις νὰ καταπνίξωσι. Τούτου ἕνεκα τὸ ἀσφαλέστερον τεκμήριον τῆς κοινωνικῆς παρακμῆς εἶναι ἡ ἐπιείκεια πρὸς τὰς κακοήθεις πράξεις. Οὐδ' εἰς τὴν πρόληψιν ἢ τὴν ἐκφόβισιν στηρίζεται ἡ ποινὴ· ταῦτα εἶναι παρεπόμενοι σκοποὶ αὐτῆς, οὐχὶ ἡ βάσις· οὐδ' εἰς τὴν βελτίωσιν αὐτῆν· διότι ἡ ποινὴ ὅπως βελτιώσῃ ἀνάγκη πρὸ πάντων νὰ ᾖ δίκαια καὶ ἰδοὺ πάλιν ἐρχόμεθα εἰς τὴν δικαιοσύνην.

Ἐν τῷ νῷ πᾶσα ποινὴ ἀνταποκρίνεται πρὸς ἀδικίαν καὶ πᾶσα ἀδικία ζητεῖ ποινὴν. Ποινὴ καὶ ἀδικία εἶναι δύο ὄψεις, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ αὐτοῦ γεγε- νότος. Καὶ ἐνόσω μὲν παραβιάζεται μόνος ὁ ἠθικὸς

κόσμος, ἐνόσω τὸ ἐγκλημα δὲν λάβει ὕλικὴν ὑπαρ- ξιν, εἰς τὸν Θεὸν ἀνήκει ἡ ἐπιβολὴ τῆς ποινῆς· ἀλλ' ὅταν προσβληθῇ ἡ κοινωνικὴ τάξις, ἡ πολιτεία, ἡ ἀναλαβοῦσα τὸ καθῆκον τοῦ προστατεύειν τὴν ἀτομικὴν ἐλευθερίαν, ἔχει τὸ καθῆκον καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλῃ ποινὴν εἰς τοὺς παραβαίνοντας τοὺς ὅρους τῆς δικαιοσύνης.

Ἰδοὺ ἡ δικαιολογικὴ βάσις τῆς ποινῆς. Τὰς ἀρχὰς ταύτας ἀνεζήτησαν οἱ τοῦ δεκάτου ὀγδόου καὶ τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος φιλόσοφοι καὶ ποινικολόγοι· μακρὰ δὲ συζητήσεις καὶ μελέτη ἐκύρωσεν αὐ- τὰς θεωρουμένας ὡς εὐγενῆ συμπεράσματα πεπολι- τισμένης ἐποχῆς. Καὶ ὅμως δὲ εἶναι αἱ ἀρχαὶ αὗται. Τὸ συμπέρασμα εἰς τὸ ὅποιον ἔφθασαν μετὰ μακροτάτας συζητήσεις σήμερον, ὁ Πλάτων ἐξέφερε πρὸ δισχιλίων καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν, μετὰ τοῦ ὕψους ἐκείνου τῆς φαντασίας, μετὰ τῆς εὐαισθησίας ἐκεί- νης τῆς καρδίας, δι' ὧν ὁ τῆς φιλοσοφίας οὗτος ποι- ητὴς ἀνεῦρε μὲν τὰς μεγίστας ἀληθείας, ἐνέπεσε δὲ εἰς τὰ μέγιστα λάθη.

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ

ΠΕΤΣΑΣ.

Λαθὼν ἐκ περιστάσεώς τινος ἀφορμὴν νὰ σκεφθῶ περὶ τῆς ταυτότητος τῆς νῦν Ῥαστερῆς καὶ Ῥαστε- ριάς, ἥτις κοινῶς καὶ Πετσοπούλα καλεῖται, πρὸς τὴν τῆς ἀρχαίας νήσου Ἀριστερῶν καὶ Ἀριστερᾶς ὑ- πό τε τοῦ Παυσανίου καὶ τοῦ Πλινίου μνημονευο- μένης, ἀνέτρεξα εἰς τὸν Παυσανίαν, ὅστις ἐκ πρώ- της ἀρχῆς μοι ἐνίσχυσε τὴν ἰδέαν, ὅτι πλὴν τῆς Ἀ- ριστερᾶς ὡς Πετσοπούλας, καὶ ἡ Πιτυοῦσσα εἶναι βεβαίως ἡ νῦν Πέτσα. Ἐξέθηκα δὲ ἐκ τοῦ προ- χείρου τὴν ἰδέαν ταύτην διὰ τοῦ φύλλου τῆς *Har- δώρας* τῆς α' Φεβρουαρίου 1865, ἀρυσθεὶς κατ' ἐ- πικουρίαν ἐπιχειρήματά τινα περὶ τῆς ταυτότητος τῆς Πιτυούσσης καὶ Πέτσας ἐκ τῆς γειτνιασεως τῆς Ῥαστερῆς (Πετσοπούλας) πρὸς τὴν Πέτσαν, ἐκ τῆς πιτυοφόρου ιδιότητος τῆς Πέτσας, καὶ προσέτι ἐκ τῆς συγγενείας τῶν λέξεων Πιτωότης, Πιτωότης καὶ Πιτωώτης, ἢ καὶ τῶν λέξεων Πιτυοῦσσα, Πιτόα, Πιτωά καὶ Πέτσα, προτάξας δὲ καὶ τὸ βέβαιον γε- γονός, ὅτι Πέτσαν ὀνομάζουσι τὴν νῆσον οἱ κάτοικοι καὶ οὐχὶ Σπέτσαν ἢ Σπέτσας, Πιτωώτας δὲ ἑαυ- τοὺς καὶ οὐχὶ Σπετσιώτας. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ κ. Ἀνάγ- γυρος Α. Ἀναργύρου, ὁρμώμενος καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς